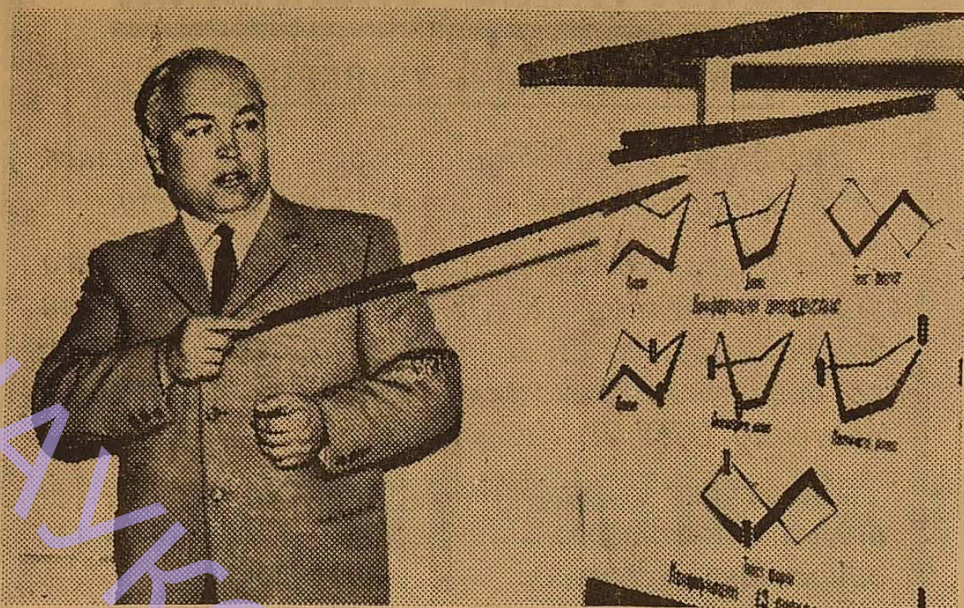

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ЮРИСТІВ

Під схвальні оплески присутніх Олександр Іванович вручає медалі заслуженому діячу науки УРСР, члену-кореспонденту АН УРСР, професору В. П. Цесевичу, доценту історичного факультету П. Й. Карішковському, студенту механіко-математичного факультету В. Гребьонкіну. Медалю нагороджено також студента історичного факультету В. Глибишина.

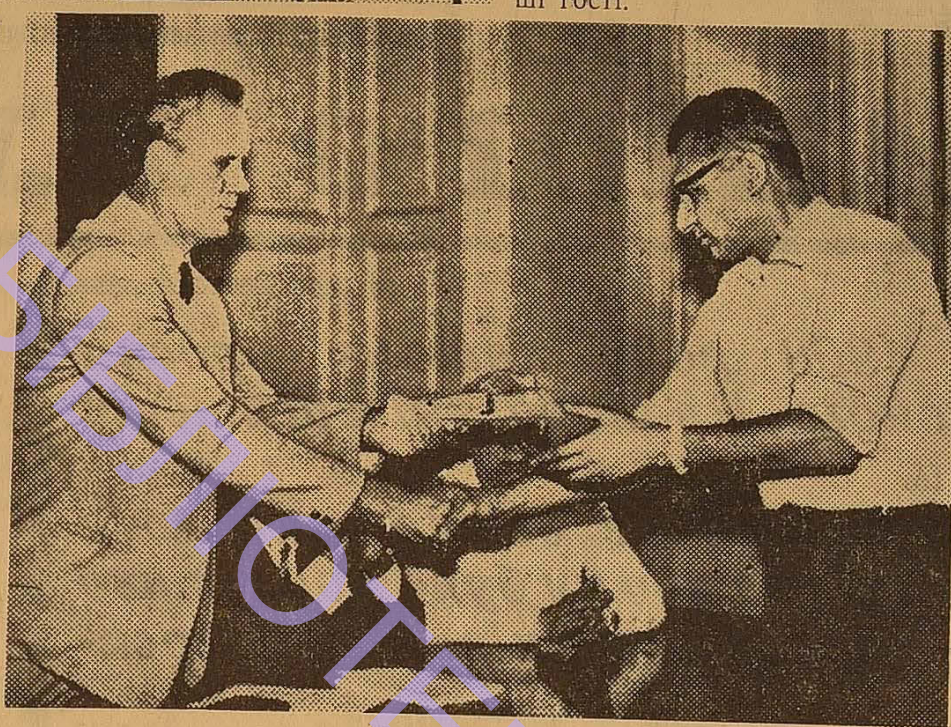
А ввечері у великому актовому залі відбувся святковий концерт, який дали учасники колективів семи університетів країни — наші гості.

КОНФЕРЕНЦІАЛ. Тут в цей день відбулося ювілейне засідання вченої ради університету. Такі засідання 13 травня проводяться щороку. Вони приурочуються Мечниковським читанням, на яких вчені університету звітують про свою роботу, про досягнення в галузі певної науки.

Професор О. І. Юрженко, відкриваючи засідання, поздоровив всіх зі святом, побажав великому і дружньому колективі нашого вузу подальших успіхів, повідомив, що членам вченої ради на сьогоднішньому засіданні цікаво буде прослухати доповіді доктора хімічних наук О. В. Богатського на тему «Стереохімія і фізіологічна активність деяких гетероциклічних систем» та доцента П. Й. Карішковського, який розповість про монети Ольвії, як історичне джерело.

Присутні з інтересом слухали повідомлення вчених про досягнення в галузі хімічних та історичних наук і нагородили доповідачів бурхливими оплесками.

Продовження. Поч. на 1-й стор.

Далі надається слово В. Оніщуку, який виступив з повідомленням про музей «Ізящних искусств» Новоросійського університету.

Засідання триває. Професор О. І. Юрженко повідомляє про рішення вченої ради нагородити ювілейними медалями окремих вчених і студентів університету за досягнення в науковій роботі.

НА ФОТО: вгорі — доктор хімічних наук О. В. БОГАТСЬКИЙ робить доповідь на урочистому засіданні вченої ради. Внизу — ректор університету професор О. І. ЮРЖЕНКО вручає ювілейну медаль доценту П. Й. КАРИШКОВСЬКОМУ.

Фото П. ДУТКА.

ПЕРША ДРУКОВАНА...

В ТРАВНІ 1818 року у Петербурзі була надрукована «Грамматика малоросійського наречія» Олексія Павловича Павловського. На той час це була перша друкована граматика української мови. До її появи в різних працях подавалась або дуже загальна характеристика української мови, або наводились тільки окремі, поодинокі її риси. У граматиці ж О. П. Павловського вперше найдокладніше були схарактеризовані найістотніші особливості української мови.

В історії українського мовознавства і літературної мови ця перша граматика відіграла помітну роль. Ось як її значення оцінювали дореволюційні вчені й оцінюють радянські мовознавці.

Рукопис граматики прорецензував в 1805 році академік Н. Я. Озерецьковський. Його рецензія загалом була схвальна. Прихильно загалом поставилась до праці О. Павловського і Російська Академія наук, хоча й відмовилась її з деяких причин надрукувати.

Коли ж у 1818 році граматика була надрукована, першу рецензію на неї в цьому ж році опублікував М. А. Цертелев, в якій писав: «Книга ця справді цікава, я прочитав її без зупинки і з за-

ПРО ГРАМАТИКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ О. П. ПАВЛОВСЬКОГО

доволенням. Вона дійсно заслуговує на увагу любителів вітчизняної словесності. Книга ця, як перша в своєму роді, заслуговує на всіляку повагу».

Останню рецензію з дореволюційних вчених написав С. К. Булич у 1904 році. Погодившись з думкою деяких попередніх рецензентів, що в граматиці О. П. Павловського побіжно описана фонетико-граматична система української мови, С. К. Булич проте відзначив, що в ній названі всі найважливіші фонетичні та граматичні особливості української мови. До того ж «занадто суворим суддям не треба забувати, — писав він, — що в той час уже сама поява першої малоруської граматики була важливою подією, і якби не були її недоліки, вони цілком природні при повній відсутності в нас одержати наукову підготовку в даному напрямкові».

Радянські мовознавці так оцінюють вагу і значення першої друкованої граматики української мови: 1) граматика О. Павлов-

ського, незважаючи на наявність в ній недоліків, її поверховість, була важливою подією в історії українського мовознавства, викликавши значний інтерес до вивчення рідної мови, до укладання її граматики і словників; 2) у граматиці описані закономірності української мови, зокрема, фонетичні й морфологічні, а в наведених прикладах і в «Кратком малоросійском словаре» подані і її синтаксичні та лексичні особливості; 3) у граматиці була визначена база української літературної мови і закладені основи її фонетико-граматичної й лексичної нормалізації; 4) у граматиці була зроблена перша спроба організувати правопис на засадах фонетичного принципу; 5) у граматиці вперше найповніше засвідчені найголовніші риси української мови в порівнянні з російською та польською мовами.

Отже, граматика О. Павловського своїм політичним вістрям була скерована і проти великодержавницької політики царату в Східній Україні, і проти асиміляторської політики польського панства в Західній Україні.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

ВИСОКА ОЦІНКА

НЕЩОДАВНО на засіданні вченої ради хімічного факультету відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук деканом хімічного факультету С. С. Івановим на тему: «Фізико-хімічне дослідження органічних перекисних сполук як ініціаторів радикальної полімеризації».

Дисертація викликала великий інтерес. Вона була високо оцінена офіційними опонентами. Так, академік АН СРСР, доктор хімічних наук М. М. Емануель відзначив, що дисертантом виконана велика дослідницька робота з питань недостатньо і несистематично поданих в опублікованій літературі і, як показано в дисертації, дуже перспективних для практичного використання.

Два останніх офіційних опоненти — член-кореспондент АН УРСР, професор Р. В. Кучер та доктор хімічних наук, професор О. І. Тінякова теж дали високу оцінку дослідженню вченого, вказавши, що виконана робота є фундаментальним дослідженням в галузі перекисних сполук і вносить великий вклад в загальну теорію реакційної здатності.

Члени вченої ради хімічного факультету одностайно проголосували за присудження С. С. Іванову ступеня доктора хімічних наук.

ЛИСТ З СУДАНУ

ДНЯМИ на адресу нашого університету надійшов лист з далекого Судану. Надіслав його випускник фізичного факультету, суданець Алі Ель-Тохір. Наводимо цей лист з незначними скороченнями.

«Шановні друзі! Дуже шкодую, що зразу ж по приїзду на Батьківщину не зміг Вам написати. Я тоді ще не влаштувався на роботу. Тепер — все гаразд.

Справи у мене йдуть добре. Правда, щодо погоди трохи погано. Я вже відвик від жаркої погоди, а сьогодні, наприклад, ду-

ж жарко. Але нічого, звикну до жару, якщо у вас до холоду звик.

Передаю вітання і поздоровлення з першотравневим святом, дружній привіт і подяку ректору, моїм викладачам, студентам — всім радянським друзям. Напишіть мені про університетські справи. Мене вони дуже цікавлять.

Спасибі, дорогі радянські друзі, за все. Бажаю вам всього найкращого.

Ваш друг
АЛІ ЕЛЬ-ТАХІР».

Доцент Є. ДОДІН.

П'ЯТЬ днів в нашому університеті проходив фестиваль «Дружба народів», присвячений 50-річчю ВЛКСМ і 100-річчю від дня народження В. І. Леніна. Проводився фестиваль в знаменні для нашого університету дні, коли святкувалося його 103-річчя.

На фестиваль прибули представники десяти університетів країни. Багато вузів прислали колективи художньої самодіяльності, які давали концерти для молоді Одеси. А 13 травня відбувся великий зведений концерт на честь 103-річчя нашого університету.

Фестиваль пройшов як велике свято-огляд студентських талантів, став ще одним яскравим свідченням непорушної дружби народів нашої великої країни.

Учасникам фестивалю було вручено грамоти й пам'ятні сувеніри.

Після завершення фестивалю в редакції нашої газети відбулася дружня бесіда з керівниками університетських делегацій. Про те, як вона проходила, розповідається нижче.

* * *

С ПОЧАТКУ трохи історії. В 1966 році до Харкова з'їхалися колективи художньої самодіяльності університетів республіки. Цю зустріч було названо універсіадою. А пізніше тому в комітеті комсомолу нашого університету виникла думка — провести весняний студентський фестиваль в Одесі. Час? Дні святкування 103-ї річниці нашого університету.

Запрошення отримало багато університетів країни.

І ось кілька днів тому ми аплодували, захоплювались, раділи, дякували за відмінні виступи художньої самодіяльності студентів Дніпропетровського, Вільнюського, Воронежського, Ужгородського, Єреванського, Бакинського, Мінського університетів.

Отож, фестиваль в Одеському університеті — перший вузівський зліт талантів. Ось чому нам було цікаво почути думку керівників делегацій, ансамблів не лише про самий фестиваль, але й про наш університет, який 13 травня відзначив 103-ю річницю, про нашу молодь, про Одесу.

ФЕСТИВАЛЬ

„Дружба народів“

Задати всі ці питання кожному керівникові окремо було неможливо, і редакція вирішила провести цю розмову за круглим столом. І хоч такого в редакції не знайшлося, гості не менш зручно розташувались за квадратним. Ось учасники бесіди: Анатолій Каплан — Воронежський університет, Ігор Терпак — Ужгородський, Михайло Аркадійович Лисицин — Мінський, Віктор Есельський — Дніпропетровський, Джабір Мамедов — Бакинський, Лемс Титанян — Єреванський.

Перш за все нам хотілося б почути вашу думку про студентські університетські фестивалі взагалі.

Віктор Есельський:

— Кожний університет живе своїм життям. І ми дуже мало знаємо про це життя. Саме такі фестивалі й дають можливість розширити й зміцнити дружні зв'язки з іншими вузівськими колективами.

Пам'ятаєте виступ Першого секретаря ЦК ВЛКСМ Павлова на останньому Пленумі комсомолу? Мова йшла саме і про це.

Ігор Терпак:

— Віктор відповів за всіх нас. Але я думаю, що найголовніше — інтернаціональна єдність наших студентів. Дивіться самі. Зараз в стінах Одеського університету росіяни, білоруси, українці, азербайджани, вірмени. Скільки посмішок, барв, радості.

Оскільки мова зайшла про наш Одеський фестиваль, то яка ваша думка про нього?

Лемс Титанян:

— Дуже добра. Але давайте спочатку про недоліки. Їх менше, але вони є. Я вважаю так: господарів треба поважати. Хай не ображаються дніпропетровці і мінчани, але це сказано на їх адресу. Всім змінам програми ми зобов'язані саме їм. Ось чому загальної програми фестивалю фактично не було. Мінськ і Дніпропетровськ привезли великі колективи й настояли на тому, щоб давати всю свою програму.

Віктор Есельський:

— Не заперечую. Ми веземо колективи. І я не вважаю за правильне позбавляти можливості їх виступити. Завдяки фестивалю наші колективи більше працювали і покращили свою майстерність. І коли ми привезли десять номерів, то, на мою думку, всіх їх треба показати, навіть коли вони всі і не підуть на «біс».

Ігор Терпак:

— Вікторе, але й на минулий фестиваль до Харкова ви привезли більше номерів, ніж було встановлено.

Віктор Есельський:

— Винен. Я дуже вболіваю за свою самодіяльність, за кожен номер.

Анатолій Каплан:

— Справа зовсім не в кількості учасників, а в тому, що Одеський університет повинен був поставити вимогу щодо програми концертів, або просто повідомити про те, що ми можемо привезти 30 чоловік, а концерт розраховано на півгодини. Особисто моя думка — треба давати на виступ не півгодини, а півтори. Ми, наприклад, привезли три варіанти програми і саме завдяки цьому вчасно зорієнтувались.

Як би ви проводили фестиваль?

Лемс Титанян:

— Перш за все, створили б комісію по проведенню фестивалю. Можу сказати лише те, що наші хлопці й дівчата, на жаль, дуже мало зустрічались з одеськими студентами. І все через відсутність чіткої, продуманої програми.

— Сцена у вас надто маленька. А ми привезли з Баку ансамбль «Севін» — «Радість» в перекладі. Двадцять дві дівчини.

— Але ж їх дуже добре прийняли. Чого ж ви хвилюєтесь?

— Ну, тепер вже я від радості мовчу. Ми, як кажуть, «З корабля на бал». Сьогодні приїхали й одразу ж на концерт. А нашим дівчатам фестиваль дуже подобається.

Як ви вважаєте, друзі, слід привозити на фестивалі колективи одного жанру чи різноманітні?

Михайло Аркадійович Лисицин: — Безумовно, різного. Попрактикуємо так рік-два, а потім побачимо, може й за жанрами.

Віктор Есельський:

— Я за різноманітність. І глядачам цікаво й самим учасникам концерту також. Йде своєрідний обмін досвідом, змагання в оригінальності, виконавчій майстерності.

Джабір Мамедов:

— Коли б ми всі привезли танцювальні колективи, то не побачили б таких оригінальних ансамблів як бітли—ужгородців, естраду Дніпропетровська, жанр мініатюр Воронежа. Адже кожен університет прагнув привезти найкращі свої номери.

Яка ваша думка про Одеський університет як про вищий навчальний заклад?

Лемс Титанян:

— Ми побачили багато цікавого. Перш за все, ваш університет — храм науки. Його структура своєрідна й трохи різниться від структури Єреванського університету. Але традиції, захоплення й гордість за свій вуз самих студентів — незвичайні.

Ігор Терпак:

— Так. Ми перш за все полюбili ваших студентів, викладачів. Уявіть собі: виходимо на перон вокзалу і раптом потрапляємо в обійми студентів вашого хімічного факультету. Нам не дозволили нести жодного чомодану, привели до гуртожитку, влаштували. Справжні друзі!

Лемс Титанян:

— Ще б пак! Хлопці влаштували нас і навіть з якоюсь гордістю спали на підлозі. Спробуй заперечити. «Ви — гості», — кажуть і все тут.

А як вам сподобалась Одеса?

— О! — одногосно, — море, сонце, пляж, зелень! Джабір Мамедов:

— Я ще не бачив такого прекрасного усміхненого міста. Воно таке екзотичне й привітне.

Михайло Аркадійович Лисицин:

— Одеська привітність — це щось незвичайне. В порту моряки нас після концерту, як кажуть, вивели на руках. І взагалі, нам доводилось кожен номер повторювати. В парку Шевченка не відпустили зі сцени хвилини двадцять. І ще. Ми дуже хотіли побачити хоча б на заключному концерті самодіяльність Одеського університету. Чому ви нічого не давали?

Які ваші побажання нашому студентству, університету?

Віктор Есельський:

— Ні пуху, ні пера! Анатолій Каплан:

— Бути завжди такими гостинними і привітними.

Михайло Аркадійович Лисицин:

— Обов'язково приїжджайте до нас у Мінськ.

Джабір Мамедов:

— Великих успіхів студентам, викладачам в навчанні і творчому труді!

Лемс Титанян:

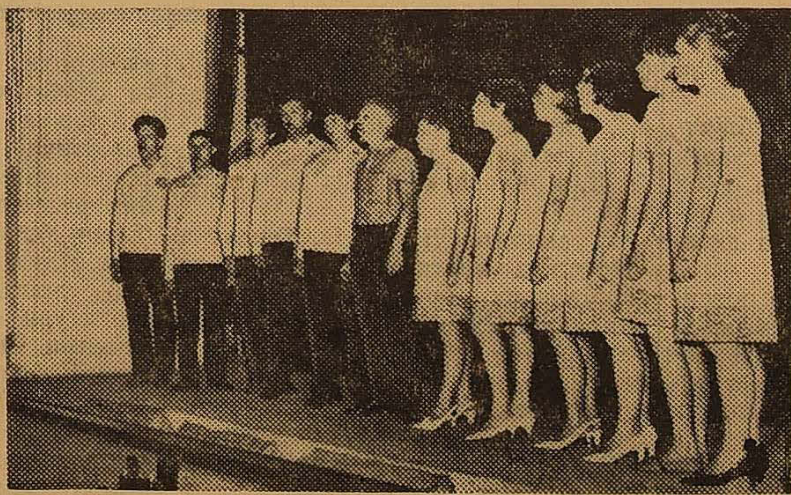
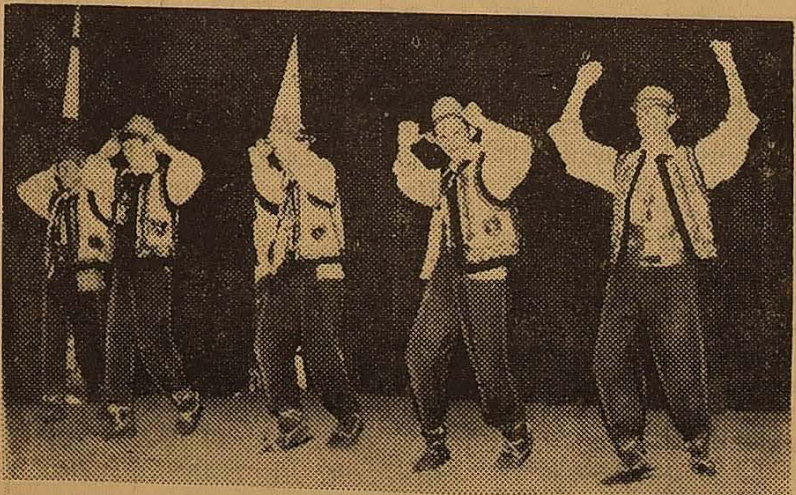
— Посмішок вам, щастя, радості!

Ігор Терпак:

— Щире спасибі одеситам, студентам університету за теплий прийом.

* * *

М И ДЯКУЄМО нашим гостям за щирі побажання, ще раз вітаємо їх з успішним виступом на нашому фестивалі і від імені студентів і викладачів нашого університету шлемо найкращі побажання тим, хто не зміг потрапити на наш фестиваль, хто сьогодні у Воронежі, Єревані, Баку, Мінську, Дніпропетровську, Донецьку, Москві, Ужгороді та в інших містах в думках разом з нами. Щиро дякуємо, дорогі друзі! Наш фестиваль буде мати продовження... Ми сподіваємось, що такі фестивалі проводитимуться щорічно, що вони проходять як яскрава демонстрація непорушної дружби студентської молоді всіх народів нашої великої Батьківщини.

Весело, інтересно, по-справжньому молоді пройшли в нашому університеті фестиваль. Великим успіхом користувались виступи колективів художньої самодіяльності. НА ЗНІМКУ: фрагменти з концертних програм Ужгородського (зліва і справа) та Воронежського (в центрі) університетів.

**ЮНОСТЬ,
НАША СВЕТЛАЯ
ЮНОСТЬ,
ТЫ ОДНАЖДЫ
НАВСЕГДА
НАМ ДАНА.**

ЮНІСТЬ — пора сподівань, пошуків, роздумів про життя і про себе, час, коли формуються суспільні ідеали, громадянська свідомість, час вибору шляху.

ДОРОГІ ДРУЗИ!

Ректорат, партком, комітет комсомолу, профком та редакція газети «За наукові кадри» оголошують конкурс на кращий твір про юність, про молодь, про комсомол.

В будь-якому жанрі і формі — ліричному вірші чи пісні, поемі чи оповіданні, нарисі, фотографії чи малюнкові — розкажіть про себе і своїх товаришів по університету, про те, як ви живете, вчитеся, дружите, берете участь в роботі комсомолу.

НАШ КОНКУРС ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ П'ЯТИДЕСЯТИРІЧЧЮ ВЛКСМ, і ми хочемо, щоб у присланих творах відображалися етапи героїчного шляху комсомолу і ті прояви по-справжньому комсомольського ставлення до людей і справи, з якими ви зустрічаєтесь в житті сьогодні, а також ваші уявлення про те, що є найбільш цінним в молодій людині, вашому сучаснику-студентові, яким він повинен бути, якщо йому комсомолец ім'я.

Кращі твори будуть надруковані у нашій газеті, а семеро з них — удостоєні премій.

Встановлено такі премії:

ОДНА ПЕРША — 30 крб.;

ДВІ ДРУГИХ — по 15 крб.;

ЧОТИРИ ТРЕТИХ — по 10 крб.

Підсумки конкурсу будуть підведені напередодні 50-річчя ВЛКСМ, в жовтні 1968 року.

УВАГА! Крім цих премій встановлюється особлива премія відділу культури редакції — «Золоте перо» — за кращу назву нашого конкурсу.

Ваші пропозиції про назву конкурсу надсилайте чи приносьте до редакції до 25 травня 1968 року.

ЖЮРІ КОНКУРСУ.

СПОРТИВНЕ СВЯТО

НА СТАДІОНІ спортивного клубу армії відбулося велике свято, в якому взяло участь понад 500 фізкультурників нашого університету.

Виступ наших студенток, їх масові танці викликали гаряче схвалення глядачів.

В підготовці виступу

взяли участь викладачі кафедри фізвиховання ОДУ. Особливо багато потрудилися тт. Шпик, Шустер, Мажора.

А. ЛУПОЛОВЕР.

УВАГА!

КАФЕДРА фізичного виховання і спортклуб університету з першого липня надає до послуг викладачів, співробітників і студентів водну станцію й човни для рибного лову і морських прогулянок.

На стадіоні бажаноці можуть взяти участь в спортивних іграх — волейбол, баскетбол, бадмінгтон, настільний теніс.

С. КИРИЧЕНКО.

ми, які переливаються одне в одне, до гордості Литви — замку Тракай.

А нам мимоволі згадується й інший замок — башта Гедемінаса в центрі Литовської столиці. Сюди щороку приходять випускники університету. Кожен з них несе свої «гріхи», записані на великому аркуші паперу. Ось тут, біля стін старої башти, ці «гріхи» зачитуються й спалюються. Хороша традиція! Молоді спеціалісти, вступаючи в життя, обіцяють ніколи не забути того, чому вони навчилися в університеті імені Капсукаса.

З радістю ми згодилися на запрошення керівника народного ансамблю університету Едаса Бальчунаса побувати на їх концерті. І вразили нас не лише костюми учасників ансамблю, а перш за все їх хвилювання за самодіяльність, любов до неї кожного, хто вчиться й працює в університеті. І ми навіть трошки позаздрили. Адже ж ми ніби нічим й не поступаємо перед вільнюськими студентами. І співаємо, й танцюємо, і жартуємо не менш вдало. Проте, немає ще в нашому університеті такого колективу, який міг би претендувати на звання заслуженого чи народного. Багато ще нам слід зробити, використовуючи всі можливості (а вони у нас є), щоб зробити нашу самодіяльність дійсно хорошою.

ШВИДКО минули дні перебування у Вільнюсі. Але враження від цієї чудової поїздки залишаються у нас назавжди. Ми дуже вдячні молоді університету, викладачам і всім тим, хто так радо й тепло прийняв нас на Литовській землі.

НА ФОТО: яхти на Тракайських озерах. За яхтами — середньовічний замок Тракай, де побували і наші студенти.

Фото і текст **М. ГОЛОВАТОГО.**

досить добре володіння російською мовою. Проректор розповів нам, що в університеті навчаються студенти понад 16 національностей. 80 процентів з них — литовці. Російській мові навчають в середній школі. А в університеті є групи — спеціалізації російської мови на економічному, планово-промисловому відділеннях. Той, хто при вступі до університету успішно складає обов'язковий іспит з російської мови, може не відвідувати лекцій з цієї дисципліни.

Університет має велику наукову й студентську бібліотеку. Наука — одна з найбільших у світі. Вона налічує понад 2,5 мільйони книг.

Справжньою гордістю вузу й всієї республіки є університетський ансамбль, який уже кілька років носить звання заслуженого народного ансамблю. І знаючи про це, ми з особливим хвилюванням готувалися до концерту.

І ОСЬ цей час настав. Керівник нашої делегації Валентина Ігнатівна Грановська передала від студентів, викладачів, працівників нашого університету теплий привіт і під щирі оплески вручила литовським друзям одеські сувеніри.

А потім — оплески, квіти, «біс»... Хвилювання, пов'язані з концертом, позаду. Адже нам раді, і тому ми не відчуваємо себе тут гостями.

Після концерту нам запропонували поїхати до Тракай. Бо ж кажуть, хто не був в Тракай, той не бачив Литви!..

І ось наступного дня ми відпочиваємо в студентському містечку на березі мальовничого озера. Тут зібралися делегації Одеси, Вільнюса, Тарту, Каунаса, Риги. Ми даруємо друзям наші улюблені пісні про Україну, про Одесу.

Трохи стомлені, але сповнені вражень, сідаємо на пароплав і пливемо двома чудовими озера-

стан фундаментальних положень хімії.

Академія наук УРСР опублікувала праці видатного радянського вченого **Н. А. Измайлова**, в яких зібрано узагальнюючі статті з досліджень неводних розчинів електродів.

Сучасний стан науки про поверхневі явища відображені в збірнику «Дослідження в галузі поверхневих сил». Матеріали по вивченню природних матеріальних сорбентів й цеолітів приведено в збірнику «Природні сорбенти». Праці II Всесоюзної конференції з каталітичних реакцій в рідкій

фазі публікуються в збірнику «Каталітичні реакції в рідкій фазі», а закономірностям підбору каталізаторів присвячена книга **С. В. Крилова** «Каталіз неметаллами».

В монографії **А. Н. Тереника** «Фотоніка молекул барвників та споріднених органічних сполук» викладаються фізичні процеси перетворення енергії і хімічні реакції, що виникають під дією світлового випромінювання в молекулах складної побудови.

Огляд літератури з хімотроніки — науки, яка виникла на стику автоматички, електроніки з

електрохімією — рекомендує книга «Хімотроніка».

Книжка **Д. Перріна** «Органічні аналітичні реагенти» присвячена теоретичним основам дії органічних реагентів, що знаходять найбільш широке застосування в сучасній аналітичній хімії.

В двотомнику «Встановлення структури органічних сполук фізичними й хімічними методами» органіки знайдуть обширний матеріал від попередніх досліджень і очистки органічних сполук до сучасних фізичних і хімічних методів рішення структурних задач. **С. КИРИЧЕНКО.**

НОВІ

КНИГИ

З НОВИХ видань, що надійшли до наукової бібліотеки, для широкого кола хіміків цікавою є книга **В. І. Кузнецова** «Еволюція уявлень про основні закони хімії». В книзі висвітлюється історія розвитку й сучасний